

شبکه مادی های اصفهان یعنی چه؟! مادی ها هویت این شهر هستند#۴۷:بخوانید

شبکه مادی‌های شهر اصفهان به عنوان رگ‌های حیاتی شهر و بخشی از هویت این کلان‌شهر بسیار گسترده است و موجب می‌شود فضای سبز و درختان به‌عنوان ریه‌های تنفسی و تنوع پوشش گیاهی حفظ شود، بنابراین به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم در کاهش آلودگی هوا نیز تأثیر بسزایی دارد.

به گزارش سایت خبری پرسون، از اصفهان؛ واژه «مادی» در گویش اصفهانی به نهرهای فراخ و گشاده گفته می‌شود؛ از جمله مادی‌های درون‌شهری می‌توان به مادی نیاصرم، فرشادی، شاه قومش، ماربین، فدن و جوی‌شاه اشاره کرد که در زمان‌های قدیم آب آن‌ها صرف عمارت‌ها و باغ‌های سلطنتی می‌شده است.

مادی‌ها تأثیر زیادی بر تنوع زیست گیاهی و جانوری شهر دارند و وقتی آب در بسیاری از این مادی‌ها جریان داشته باشد، زیستگاه پرندگان و آبزیانی می‌شود که از جذابیت‌های ارزشمند گردشگری، فرهنگی و تاریخی محسوب می‌شود؛ از سوی دیگر با جریان آب در مادی‌ها سفره‌های زیرزمینی نیز تغذیه می‌شوند.

مادی‌ها همچون شریانی منظم و گسترده، جریان آب را در سطح شهر مدیریت می‌کند و موجب شکل‌گیری فضاهای سبز زیبا و رشد درختانی انبوه می‌شود که این عرصه هم‌اکنون به‌منزله باغ‌های کوچکی در جای‌جای اصفهان مشاهده می‌شود؛ شبکه مادی‌های این کلان‌شهر بسیار گسترده است و موجب می‌شود، فضای سبز و درختان به‌عنوان ریه‌های تنفسی و تنوع پوشش گیاهی حفظ شود، در نتیجه به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم در کاهش آلودگی هوا نیز تأثیر بسزایی دارد.

زاینده‌رود و مادی‌های اصفهان از دیرباز نقش بسیار مهمی در کشاورزی و آبیاری باغ‌ها در این کلان‌شهر داشته و یکی از مهم‌ترین کارکرد مادی‌ها در ایجاد فضای سبز پایدار در خیابان چهارباغ و شکل‌گیری باغ‌های صفوی است؛ تخریب دهانه مادی‌ها، مسدود شدن انتها یا قسمتی از مسیر نهر، تأثیر فاضلاب‌ها، ساخت‌وسازهای بی‌رویه، تبدیل مسیر نهر به جاده و دیواره‌سازی غیراصولی از جمله عوامل نابودی مادی‌های اصفهان در چند سال اخیر است.

۱۰ درصد فضای سبز اصفهان را درختان کهن حاشیه مادی‌ها تشکیل می‌دهد

سیدجلال عمرانی، رئیس اداره انهار و مادی‌های شهرداری اصفهان با بیان اینکه مادی‌ها و انهار این کلان‌شهر سرمایه‌های مهمی برای شهر محسوب می‌شود،

حدود ۳۲۰ کیلومتر مادی و چشمه در این کلان‌شهر وجود دارد که شهرداری اصفهان از اواخر دهه ۶۰ شروع به ساماندهی این مادی‌ها کرده است.

وی می‌افزاید: این ساماندهی شامل انهار مناطق پانزده‌گانه شهری اصفهان است که به‌طور عمده در بافت قدیمی قرار دارد و به‌صورت ایجاد فضای سبز در دو طرف مادی اتفاق می‌افتد یا محل آب‌روی مادی یعنی دیواره آن به ارتفاع ۶۰ سانتی‌متر مالون‌چینی می‌شود، مسیر مادی نورپردازی و در نهایت تبدیل به پارک خطی می‌شود.

رئیس اداره انهار و مادی‌های شهرداری اصفهان تصریح می‌کند: این ساماندهی علاوه بر ارتقای سطح فرهنگی محلات، ارزش افزوده‌ای برای منازل مسکونی اطراف این مادی‌ها که به‌طور عمده در محلات کم‌برخوردار و بافت فرسوده است، به همراه خواهد داشت.

عمرانی با بیان اینکه حدود ۷۰ درصد مسیر ۳۰۰ کیلومتری انهار شهر اصفهان پوشیده از درختان متنوع است، ادامه می‌دهد: طبق طومار شیخ‌بهای از ۱۸ سهم زاینده‌رود، چهار سهم مربوط به شهر و مادی‌های اصفهان است و مسئولان دست‌اندرکار همچون آب منطقه‌ای، استانداری و دیگر سازمان‌هایی که در موضوع آب دخیل هستند، باید هنگام جاری شدن آب در زاینده‌رود چهار سهم حقا به این مادی‌ها را تخصیص دهند تا بتوان این میراث را حفظ کرد.

وی با بیان اینکه طی سال‌های اخیر شهرداری اصفهان برای حفظ سبزیگی و محیط زیست شهر به لوله‌کشی این مادی‌ها پرداخته است که این پروژه در حال حاضر تکمیل است و تمام درختان حاشیه انهار این کلان‌شهر از طریق لوله‌کشی آب‌رسانی می‌شود، می‌گوید: در حال حاضر برای آبیاری درختان اطراف مادی‌ها، علاوه بر استفاده از تعداد کم چاه‌های شهرداری، تعدادی از چاه‌های در اختیار کشاورزان که در حاشیه مادی‌ها قرار داشته را نیز اجاره کرده است و آبیاری درختان از این طریق انجام می‌شود.

رئیس اداره انهار و مادی‌های شهرداری اصفهان اضافه می‌کند: شهرداری از این طریق توانسته است درختان را زنده نگه دارد، اما مشکل کم‌آبی موجب شده است آبیاری این درختان به صورت ۱۵ روز یک‌بار شادابی و طراوت لازم را به درختان ندهد.

عمرانی خاطر نشان می‌کند: بودجه در نظر گرفته شده برای ساماندهی این انهار در سال جاری بالغ بر ۴۲ میلیارد تومان است که این عدد در مناطق

پانزده‌گانه شهرداری طبق اولویت‌بندی مورد تایید کمیته انهار تقسیم می‌شود.

وی با اشاره به پروژه ساماندهی مادی‌های شهر اصفهان بیان می‌کند: بعضی از این مادی‌ها همچون مادی نیاصرم که در سال ۷۲ ساماندهی شده است، در سال جاری دوباره مورد ساماندهی قرار می‌گیرد.

رئیس اداره انهار و مادی‌های شهرداری اصفهان ادامه می‌دهد: در بین ۱۲ مادی موجود در شهر اصفهان، مادی نیاصرم تنها مادی در این کلان‌شهر بوده که ثبت جهانی شده است و کشاورز دارد و یکی از دلایل مهم زنده‌ماندن آن همان رسیدگی و پیگیری کشاورزان این مادی است.

عمرانی خاطر نشان می‌کند: درختان حاشیه مادی‌های اصفهان ۱۰ درصد از فضای سبز این کلان‌شهر را تشکیل می‌دهد که شامل درختان بسیار کهن و با ارزشی است و در صورتی که آب به زاینده‌رود بازنگردد تا بتوانیم از حبابه این مادی‌ها استفاده کنیم، باید از پساب نیز برای آبیاری این درختان استفاده شود که این مهم مباحث مخصوص به خود را دارد.

وی با تاکید بر اینکه درختان حاشیه مادی‌های این کلان‌شهر میراثی گران‌بها از گذشتگان است و باید در حفظ آن کوشا باشیم، می‌گوید: شهروندان در صورتی که شاهد خشکی درختان به‌ویژه درختان حاشیه انهار و نبود رسیدگی به آن‌ها بودند، از طریق تماس با سامانه ۱۳۷ شهرداری اصفهان این موضوع را مطرح کنند تا کارشناسان حوزه فضای سبز مسئله را پیگیری و به آن رسیدگی کنند؛ البته برای حفظ محیط زیست و نظافت پیرامون این مادی‌ها و جلوگیری از ایجاد حیوانات موذی در آن از گذاشتن زباله، خارج از نوبت بیرون از منزل و اطراف این مادی‌ها خودداری کنند.

درختان حاشیه مادی‌های اصفهان خدمات زیستی فراتری نسبت به پارک‌ها ارائه می‌دهد

مهدی ریاحی، کارشناس محیط زیست در این باره می‌گوید: تأمین سرانه فضای سبز شهری در موضوع مدیریت شهری و هنگام طراحی کاربری‌های شهری، به‌تنهایی کافی نیست، بلکه کارکرد محلی فضای سبز نیز از اهمیت بالایی برخوردار است، از این‌رو فضای سبز حاشیه مادی‌های شهر اصفهان چون باعث افزایش رطوبت و تلطیف هوای منطقه تنفسی شهروندان می‌شود، در سلامت شهروندان بسیار مؤثرتر و ارزشمندتر از فضاهای سبز تجمعی نظیر پارک‌ها هستند.

وی می‌افزاید: بر اساس آئین‌نامه اجرایی ماده ۲۲ قانون هوای پاک شهرداری‌های شهرهای بیش از ۵۰ هزار نفر جمعیت، وظیفه دارند با همکاری وزارت نیرو و ادارات منابع طبیعی، سرانه فضای سبز خود را حداقل به ۱۵ متر مربع به ازای هر شهروند افزایش دهند.

کارشناس محیط زیست با بیان اینکه حفظ مادی‌ها یک وظیفه ملی است و باید به‌رغم مشکلات ایجاد شده، شبکه مادی‌ها حفظ و احیا شود، تصریح می‌کند: وزارت نیرو نمی‌تواند نسبت به تأمین منابع آبی فضای سبز شهری بی‌تفاوت باشد، زیرا شهرهای دچار تنش آبی همچون اصفهان به غیر از پساب تصفیه‌شده، منبع جایگزین دیگری برای تأمین آب فضای سبز شهری و مادی‌ها ندارند.

مادی‌ها همچون شریانی منظم و گسترده، جریان آب را در سطح شهر مدیریت می‌کند و موجب شکل‌گیری فضاهای سبز و رشد درختانی انبوه می‌شود که در کاهش آلاینده‌ها بسیار مؤثر است و همچون دستگاه تنفس، نفس‌کشیدن را برای شهر و شهروندان آسوده‌تر می‌کند.

این مادی‌ها به‌عنوان بخشی از هویت شهر اصفهان از لحاظ کالبد و عملکرد بسیار مهم است، از این‌رو وجود این انهار کلان‌شهری همچون اصفهان را از سایر شهرهای کشور متفاوت کرده است.